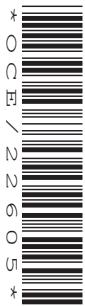

ADVANCED SUBSIDIARY GCE**BIBLICAL HEBREW**

Translation, Comprehension and Literature

F191

Candidates answer on the Question Paper

OCR Supplied Materials:

None

Other Materials Required:

None

Tuesday 25 May 2010**Afternoon****Duration: 3 hours**

Candidate Forename					Candidate Surname				
--------------------	--	--	--	--	-------------------	--	--	--	--

Centre Number						Candidate Number			
---------------	--	--	--	--	--	------------------	--	--	--

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Write your name clearly in capital letters, your Centre Number and Candidate Number in the boxes above.
- Use black ink.
- Read each question carefully and make sure that you know what you have to do before starting your answer.
- There are two sections in this paper.

SECTION A: Unprepared Translation and Comprehension**SECTION B: Literature**

- Answer the questions in Section A and **two** questions in Section B.
- Do **not** write in the bar codes.
- Write your answer to each question in the space provided, however additional paper may be used if necessary.

INFORMATION FOR CANDIDATES

- The number of marks is given in brackets [ ] at the end of each question or part question.
- The total number of marks for this paper is **100**.
- Dictionaries are not allowed.
- You will find that the four-letter Divine Name is printed as **בָּנָה**.
- You are reminded of the necessity for accurate spelling and orderly presentation in your answers.
- This document consists of **20** pages. Any blank pages are indicated.

THIS PAPER IS DIVIDED INTO TWO SECTIONS:

SECTION A

[QUESTION 1]

UNPREPARED TRANSLATION AND COMPREHENSION

One question which covers —

Unprepared translation

[20 marks]

and Comprehension

[20 marks]

and

SECTION B

[QUESTIONS 2, 3 and 4]

LITERATURE

Three questions which cover —

Literature: Set texts

(each question is worth 30 marks)

You must answer **two** of these questions   **[60 marks].**

Answer the questions in the spaces provided.

You may use extra sheets if you need to
but any extra sheets must be secured with this booklet.

You will find that the four-letter Divine Name is printed as " .

SECTION A

Unprepared translation and comprehension

Question 1

Read the following passage and answer in English the questions that follow.

Background :

Abija / Aviya, King of Judah / Yehudah challenges King Jerobo'am / Yerave'am of Israel / Yisrael, declaring that his country is now stronger than in the past.

	line number
וַיָּקֹם אֲבִיה מַעַל לְהָר אֶצְמָרִים אֲשֶׁר בָּהָר אֶפְרַיִם וַיֹּאמֶר שְׁמֻעֵנִי יְרְבָעָם וְכֹל יִשְׂרָאֵל : הָלָא לְכֶם לְדֹעַת כִּי " אֱלֹהִי יִשְׂרָאֵל נָתַן מַמְלָכָה לְדוֹיד עַל יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם לוֹ וְלַבְנָיו בְּרִית מֶלֶךְ : וַיָּקֹם יְרְבָעָם בֶּן נְבָט עַבְדָּשְׁלָמָה בֶּן דָּוִיד וַיִּמְرֹך עַל אֶדְנוֹיו : וַיִּקְבֹּצְוּ עַלְיוֹ אֲנָשִׁים רַקִּים בְּנֵי בְּלִיעֵל וַיַּתְאִמְצָא עַל רַחֲבָעָם בֶּן שְׁלָמָה וַרְחָבָעָם הִיא גָּנָעָר וַרְךָ לְבָב וְלֹא הַתְּחַזֵּק לִפְנֵיכֶם :	1 2 3 4 5
וְעַתָּה אַתֶּם אָמְרִים לְהַתְּחַזֵּק לִפְנֵי מַמְלָכָת " בַּיִד בְּנֵי דָוִיד וְאַתֶּם הַמּוֹן רַב וְעַמְּכֶם עֲגָלִי זָהָב אֲשֶׁר עָשָׂה לְכֶם יְרְבָעָם לְאֱלֹהִים : הָלָא הַדְּחַתָּם אֶת כָּהֲנִי " אַת בְּנֵי אָהָרֹן וְהַלוּיִם וַתִּתְعַשׂ לְכֶם כְּהָנִים בְּעֵמִי הָאָרֶץ בְּלִבְנֵי הָאָרֶץ לְמַלְאָא יְדו בְּפִרְבָּן בָּקָר וְאַיִלָּם שְׁבָעָה וְהִיא כָּהֵן לְלֹא אֱלֹהִים :	6 7 8 9
וְאַנְחָנוּ " אֱלֹהִינוּ וְלֹא עֲזַבְנָהוּ וּכְהָנִים מִשְׁרָתִים לִי" בְּנֵי אָהָרֹן וְהַלוּיִם בְּמַלְאָכָת : וּמִקְטָרִים לִי עַלוֹת בְּבָקָר בְּבָקָר וּבְעַרְבָּה וּקְטָרָת סְמִים וּמִעֲרָכָת לְחַם עַל הַשְּׁלָחָן הַטְּהוֹר וּמִנוֹרָת הַזָּהָב וּנְגַתְתִּיה לְבָעָר בְּעַרְבָּה כִּי שְׁמָרִים אַנְחָנוּ אֶת מִשְׁמָרַת " אֱלֹהִינוּ וְאַתֶּם עֲזַבְתֶּם אֶתְנוּ : וְהַנֶּה עַמְּנָה בְּרָאשׁ אֱלֹהִים וּכְהָנִי וְחַצְרוֹת הַתְּרוֹאָה לְהָרִיעָע עַלְיכֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל תַּלְחַמוּ עִם " אֱלֹהִי אֲבֹתֵיכֶם כִּי לֹא תִּצְלִיחוּ :	10 11 12 13 14 15
וְרַבָּעָם הַסֵּב אֶת הַמִּאָרָב לְבוֹא מַאֲחֶרֶם וַיְהִי לִפְנֵי יְהוּדָה וְהַמִּאָרָב מַאֲחֶרֶם : וַיַּפְנֵן יְהוּדָה וְהַנֶּה לְהָם הַמִּלְחָמָה פָּנִים וְאַחֲרָה וַיַּצְעַקְוּ לִי" וְהַכָּנִים מִחְצָרִים בְּחַצְרוֹת : וַיַּרְיעַ אִישׁ יְהוּדָה וַיְהִי בְּהָרִיעָע אִישׁ יְהוּדָה וְהִאֱלֹהִים נָגַף אֶת יְרְבָעָם וְכֹל יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי אֲבִיה וְיְהוּדָה : וַיַּנְסֹס בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִפְנֵי יְהוּדָה וַיַּתְגַּם אֱלֹהִים בִּידָם :	16 17 18 19 20

דברי הימים ב', י"ג:ד' – ט"ז

Chronicles II Chapter 13, verses 4 — 16

Vocabulary Assistance:

סְמִים	line 11	spices; herbs
חַצְרוֹת	line 18	trumpets

Question 1 continues on the next page.

Question 1 (continued)

- (a) (i) Translate from Hebrew to English:
וַיַּקְרֹב אָבִיהֶם
יְרַבּוּם לְאֱלֹהִים :

...[20]

- (ii) Explain the 'ayin ha-ketav in the noun אָדָנִי (line 4).

[11]

Turn over

- (b) Explain why the following two expressions are best understood idiomatically.

(i) ברית מל'ח (line 3)

...[2]

(ii) גער (line 5)

...[2]

- (c) What accusations does Abijah / Aviyah make against Jerebo'am / Yerave'am ? (lines 7 — 9)

Mention any two points.

[2]

- (d) List any **three** positive points that Abijah / Aviyah says about the Kingdom of Judah / Yehudah (*lines 10 — 13*)

[3]

- (e) Explain the vowel *hataf-patah* [_;] in the following words:

(i) הַלְאָ (line 7)

..[1]

(ii) עזבתם (line 13)

...[2]

(iii) **וכהניו** (line 14)

..[2]

- (f) What tactic does Jerobo'am / Yerave'am attempt against Abijah / Aviyah ? (*lines 16 — 17*)

[1]

..[1]

- (g) Give the root and conjugation (*binyan*) of each of the following verbs:

(i) הסביר (line 16)

.[2]

(ii) בָּהַרְיָע (line 18)

.[2]

[Total : 40 marks]

SECTION B

(Questions 2, 3 and 4)

Literature: Set Texts

Answer **two** questions from this Section.

Question 2

Read the following passages and answer in English the questions that follow.

Leviticus, Chapter 25, verses 1 — 15

וְשִׁבְרַתִּי אֶת גָּאוֹן עַזְّכֶם וְנִתְהַנֵּי אֶת שְׁמֵיכֶם בְּבָרוּל וְאֶת אֶרְצֶם בְּנִחְשָׁה:
וְתִסְמְכֵנִי לְרִיק פְּחַדְכֶם וְלֹא תַּהֲנֵן אֶרְצֶם אֶת יְבוּלָה וְעַז הָאָרֶץ לֹא יַתֵּן פְּרִי:
וְיַדְעָה כָּל־עַמּוֹד בְּבָרוּל וְעַז כָּל־עַמּוֹד בְּנִחְשָׁה

Leviticus. Chapter 26. verses 19—20

Question 2 continues on the next page

Question 2 continued

- (a) Briefly describe the activities of תְּזַרְעָ שֶׁדֶק (line 3) and תְּזִמֵּר בְּרֶמֶךְ (line 3).

.....
 .....
 .....
 .....
 ..... [2]

- (b) (i) Translate from וּבְשָׂנָה הַשְׁבִּיעָת הַגָּרִים עַמְּךָ : (lines 3 — 4)
 to (line 7)

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 ..... [6]

- (ii) Justify your translation of the noun סְפִיחָ . (line 5)

.....
 .....
 .....
 .....
 ..... [2]

- (c) Show how the noun שְׁבָתָ is used in four different ways in lines 4 and 8.

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 ..... [4]

- (d) From the instructions in lines 11 — 14, explain how the ownership of the land operates with the coming of the Jubilee Year.

[2]

..[2]

- (e) Give the root and conjugation (*binyan*) of each of the following verbs:

(i) תונן (line 16)

[2]

(ii) וְתִמְ (line 19)

[2]

- (f) What are the consequences of the people acting in a proud manner?

Give any **two** examples from lines 18 — 19.

[2]

- (g) How is the ownership of land central to the laws set out in Leviticus / Vayikra 24 — 27 ?

Comment on any **eight** examples.

[81]

..[8]

[Total : 30 marks]

Question 3

Read the following passage and answer in English the questions that follow.

line number	
1	וַיָּקֹם וַיֵּלֶךְ וַיַּהֲנֹתֵן בָּא הָעִיר : וַיָּבֹא דָוד נֶבֶה אֶל אֲחִימֶלֶךְ הַכֹּהן וַיַּחֲרֹד
2	אֲחִימֶלֶךְ לְקַרְאַת דָוד וַיֹּאמֶר לוֹ מַהְעָעָת אַתָּה לְבָרֶךְ וְאִישׁ אֵין אַתָּה :
3	וַיֹּאמֶר דָוד לְאֲחִימֶלֶךְ הַכֹּהן הַמֶּלֶךְ צַוִּינִי דָבָר וַיֹּאמֶר אֵלֶיךָ אִישׁ אֵל יְדֻעַ
4	מְאוֹמָה אֲתָה הַדָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי שְׁלַחָךְ וְאֲשֶׁר צוֹיתָךְ וְאֲתָה הַנְּעָרִים יְדֻעָתִי
5	אֶל מָקוֹם פָּלָנִי אַלְמוֹנִי : וְעַתָּה מָה יִשְׁתַּחַת יְהֹוָה חִמְשָׁה לְחַם תְּנַהָּה בְּיַדְךָ
6	אוֹ הַנִּמְצָא : וַיַּעַן הַכֹּהן אֶת דָוד וַיֹּאמֶר אֵין לְחַם חַל אֶל תְּנַהָּה יְדֵיכָי כִּי
7	אִם לְחַם קָדֵשׁ יִשְׁתַּחַת אָם נִשְׁמָרוּ הַנְּعָרִים אֵךְ מְאֹשֶׁה : וַיַּעַן דָוד אֶת הַכֹּהן
8	וַיֹּאמֶר לוֹ כִּי אִם אָשֶׁה עָזָרָה לְנוּ בְּתִמְולֵל שְׁלָלָם בְּצָאתִי וַיַּהַי בְּלִי הַנְּעָרִים
9	קָדֵשׁ וְהָוָא דָרְךָ חַל וְאֶפְכָּי הַיּוֹם יָקָרֵשׁ בְּכָלֵי : וַיַּתֵּן לוֹ הַכֹּהן קָדֵשׁ כִּי
10	לֹא הָיָה שֵׁם לְחַם כִּי אִם לְחַם הַפְּנִים הַמּוֹסְרִים מִלְּפָנֵי יְיָ לְשׁוֹם לְחַם
11	חַם בַּיּוֹם הַלְּקָחוּ : וְשֶׁם אִישׁ מִעֲבָדֵי שָׁאֹול בַּיּוֹם הַהוּא נִעְצָר לִפְנֵי יְיָ
12	וְשֶׁמוֹ דָאָג הַאֲדָמִי אֲבִיר הַרְעִים אֲשֶׁר לְשָׁאֹול : וַיֹּאמֶר דָוד לְאֲחִימֶלֶךְ
13	וְאֵין יָשָׁב פָּה תְּנַהָּה יְהֹוָה חַנִּית אוֹ חַרְבָּי גַּם חַרְבֵּי וְגַם בְּלִי לֹא לְקַחְתִּי
14	בְּיַדְךָ בַּיּוֹם הַמֶּלֶךְ נָחֹזֵךְ : וַיֹּאמֶר הַכֹּהן חַרְבָּ גָּלִית הַפְּלִשְׁתִּי אֲשֶׁר
15	הַבִּתְּהַרְתָּה הַאֱלֹהִים הַיָּא לְזֹהַה בְּשִׂמְלָה אַחֲרֵי הַאֲפֹוד אִם אַתָּה
16	תַּקְהַח לְךָ קָח בַּיּוֹם אַחֲרַת זָוְלָתָה בָּזָה וַיֹּאמֶר דָוד אֵין בְּמוֹתָה תְּנַהָּה לִי :
17	וַיָּקֹם דָוד וַיַּבְרֹח בַּיּוֹם הַהוּא מִפָּנֵי שָׁאֹול וַיָּבֹא אֶל אֲבִישׁ מֶלֶךְ גָּת :
18	וַיֹּאמְרוּ עֲבָדֵי אֲבִישׁ אַלְיוֹ הַלּוֹא זֶה דָוד מֶלֶךְ הָאָרֶץ הַלּוֹא לְזֹה יְעַנוּ
19	בִּמְחֻלוֹת לְאָמֵר הַכָּה שָׁאֹול בְּאַלְפֵי וְדָוד בְּרַבְבָּתָיו : וַיַּשְׁמַע דָוד אֶת
20	הַדָּבָרִים הַאֱלֹהִים בְּלִבְבוֹ וַיַּרְא מָאֹד מִפָּנֵי אֲבִישׁ מֶלֶךְ גָּת : וַיַּשְׁנַׁעַט אֶת טַעַמוֹ
21	בְּעִינֵיכֶם וַיַּתְהַלֵּל בְּיָדֶם וַיַּתְהַלֵּל דְלָתוֹת הַשְּׁעָר וַיַּרְדֵּךְ רִירֹו אֶל זָקָנוֹ :
22	וַיֹּאמֶר אֲבִישׁ אֶל עֲבָדֵיו הַנָּה תְּרָאוּ אִישׁ מִשְׁתַגְעָ לְמִה תְּבִיאוּ אֶתְנוֹ אֶל :
23	חַסְר מִשְׁגָּעִים אֲנִי כִּי הַבָּאֶתְמָת אֶת זֶה לְהַשְׁתַגְעָ עַל הַזֹּה יָבֹא אֶל בֵּיתִי :

שְׁמוֹאֵל אָ, כְּיָא : א — טַז

I Samuel, Chapter 21 verses 1 — 16

Question 3 continues on the next page

Question 3 continued

- (a) וַיָּקֹם וַיָּלֹךְ (line 1) — Who is this phrase referring to?

...[1]

- (b) (i) Translate from Hebrew to English:
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֲלֵיכָם מִאָשָׁה : (line 3)
אֲלֵיכָם מִאָשָׁה : (line 7)

...[6]

- (ii) Give the root and conjugation (*binyan*) of יָדַעַת (line 4)

[2]

(iii) Explain the derivation of the phrase פָלַנִי אֶלְמֹנוּי (line 5)

Mention **two** points.

(c) What is meant by לוחם קדש (line 7)?

Mention **three** points

Translation alone will not gain credit

.....
.....
.....
.....

[3]

- (d) What do you know about Do'eg (who is referred to in line 12) from this passage and from elsewhere in the set text?

Mention **three** points.

...[3]

- (e) From this passage, quote **one** example of —

- (i) a popular saying

[1]

...[1]

- (ii) humour (or irony)

[1]

[1]

- (iii) exaggeration.**

[1]

[1]

- (f) Describe David's behaviour in front of king Achish. (*lines 20 — 21*)

.....
.....
.....
.....
.....

[2]

- (g) Using your knowledge of I Samuel / Shmuel 20 — 25 describe how David reacts to opposition.

Mention **eight** points.

...[8]

[Total : 30 marks]

Question 4

Read the following passages and answer in English the questions that follow.

line number

הנה ימים באים נאם " וְזַרְעָתִי אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת בֵּית יְהוּדָה
 זֶרֶעַ אָדָם וְזֶרֶעַ בְּהָמָה : וְהִיה בָּאָשָׁר שִׁקְרָתִי עֲלֵיכֶם לֹנְטוֹשׁ וְלֹנְטוֹזָן
 וְלֹהָרֶס וְלֹהָאָבִיד וְלֹהָרֶעֶן אֲשָׁקֵד עֲלֵיכֶם לְבָנוֹת וְלֹנְטוֹעַ נָאֵם " :
 בָּיִמִים הֵהֶם לֹא יֹאמְרוּ עוֹד אֲבוֹת אֲכָלוּ בָּסֶר וְשִׁנֵּי בְּנִים תְּקַהַנָּה : כִּי
 אִם אִישׁ בָּעָנוֹן יָמוֹת בְּלִילָה אֲכֵל הַבָּסֶר תְּקַהַנָּה שְׁנִיו : הִנֵּה יָמִים
 בָּאִים נָאֵם " וְכַרְתֵּי אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת בֵּית יְהוּדָה בְּרִית חֲדָשָׁה :
 לֹא כְּבָרִית אֲשֶׁר כְּרָתִי אֶת אֲבוֹתֶם בַּיּוֹם הַחֲזִיקִי בְּיָדָם לְהֹצִיאָם מִאֶרֶץ
 מִצְרָיִם אֲשֶׁר הַמֶּה הִפְרָא אֶת בְּרִיתִי וְאַנְבֵּי בְּעָלָתִי בָּם נָאֵם " : כִּי זֶה
 הַבְּרִית אֲשֶׁר אָכְרָת אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי הַיּוֹם הֵהֶם נָאֵם " נָתַתִּי אֶת
 תּוֹרַתִּי בְּקָרְבָּם וְעַל לְבָם אֶכְתָּבֵנָה וְהִיְתִּי לָהֶם לֹא-לְהָיִם וְהַמָּה יְהִי לֵי
 לְעַם : וְלֹא יָלַמְדוּ עוֹד אִישׁ אֶת רְעוֹהוּ וְאִישׁ אֶת אֲחִיו לְאָמֵר דָּעַ אֶת
 " כִּי כָּלִם יָדַע אֶתְּנִי לְמִקְטָבָם וְעַד גְּדוֹלָם נָאֵם " כִּי אָסְלָח לְעַזְנָם
 וְלֹחֲטָאתֶם לֹא אָזְבֶּר עוֹד : כִּי אָמַר " יִנְתַּן שְׁמָשׁ לְאוֹר יוֹמָם חֲקָת
 יְרֵחַ וְכָכְבִּים לְאוֹר לִילָה רְגֻעָה הַיּוֹם וַיְהִי גָּלוֹי " צְבָאות שְׁמוֹ :
 דְּמִיחָאו, ל"א:כ"ז — ל"ה

Jeremiah, Chapter 31 verses 26 — 35

וַיְהִי דָּבָר " אֶל יְרֵמִיָּהוּ לְאָמֹר : כִּי אָמַר " אֶמְתַּרְתִּי אֶת בְּרִיתִי הַיּוֹם
 וְאֶת בְּרִיתִי הַלְּילָה וְלַבְּלָתִי הַיּוֹת יוֹמָם וְלִילָה בְּעַתָּם : גַּם בְּרִיתִי תְּפִרְתֵּי
 אֶת הַיּוֹד עֲבָדִי מְהִיוֹת לוֹ בֵּן מֶלֶךְ עַל כִּסֵּאוֹ וְאֶת הַלּוּיִם הַכְּהָנִים מִשְׁרָתִי :
 אֲשֶׁר לֹא יִסְפֶּר צְבָא הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִמְדְּחַל הַיּוֹם בֵּן אַרְבָּה אֶת זֶרֶע
 דָּוד עֲבָדִי וְאֶת הַלּוּיִם מִשְׁרָתִי אָתִי :

דְּמִיחָאו, ל"ג:י"ט — כ"ב

Jeremiah, Chapter 33 verses 19 — 22

Question 4 continues on the next page

Question 4 (continued)

- (a)** What is the positive prediction of Jeremiah / Yirmiyahu for the nation of Israel ? (*lines 1 — 2*)

[2]

...[2]

- (b) (i) Translate from וְהִיא בָּאָשֶׁר שְׂקַדְתִּי (line 2)
to ברית חֲדָשָׁה: (line 6)

..[6]

- (ii) The word שָׁקְדַתִּי (line 2) is difficult to translate.
Justify your translation.

[2]

[2]

(c) The verb הָפַר (line 8) and תְּפַר (line 16) are from the same root.

(i) What is the root ?

[1]

(ii) Show how the verbs are used differently.

.....
.....
.....
.....

[4]

(d) Explain the function of the words :

(i) לְאִמּוֹר (line 15)

[1]

(ii) וְאֵת (line 15)

[1]

and (iii) וְזֶה (line 16)

[1]

(e) In what ways does the prophet utilize in these passages the world of nature to convey his message?

Refer to any **two** examples.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

[2]

- (f) (i) How does Jeremiah / Yirmiyahu contrast the previous relationship of G-d and the People of Israel (*lines 7 — 8*) with their future relationship (*lines 11 — 12*) ?

[2]

...[2]

- (ii) From your reading of Jeremiah / Yirmiyahu 31 — 35, show how the idea of Covenants and agreements is a recurring theme.

Comment on any **eight** points.

[8]

[Total : 30 marks]

END OF QUESTION PAPER

Copyright Information

OCR is committed to seeking permission to reproduce all third-party content that it uses in its assessment materials. OCR has attempted to identify and contact all copyright holders whose work is used in this paper. To avoid the issue of disclosure of answer-related information to candidates, all copyright acknowledgements are reproduced in the OCR Copyright Acknowledgements Booklet. This is produced for each series of examinations, is given to all schools that receive assessment material and is freely available to download from our public website (www.ocr.org.uk) after the live examination period.

If OCR has unwittingly failed to correctly acknowledge or clear any third party content in this assessment material, OCR will be happy to correct its mistake at the earliest possible opportunity.

If OCR has unwittingly failed to correctly acknowledge or clear any third-party content in this assessment material, OCR will be happy to rectify this.

For queries or further information please contact the Copyright Team, First Floor, 9 Hills Road, Cambridge CB2 1GE.